

ve, da je pri bolni živini vse eno, ali govoriš z njo nemški ali slovenski! — Čudno je to, da o nemških konservativcih ni bilo pri sedanjih občinskih volitvah ni duha ni sluha. Ali jih nima nič koroška dežela?

Kranjsko. Iz nekaterih občin na Dolenjskem je šlo mladeničev in krepkih mož več sto v Rumunijo, češ, da dobijo ondi dela in bogat zaslužek. Reve so dela sicer dobili, a zaslužka tako malo, da ne morejo domov, ako se jim od todi ne pripošlje potnine. Doli jih je speljal nek »tolsti agent«. — Ljubljana se poveča za nekaj zemlje ter se pridene meštu grad Tivoli in nekaj posestev, ki so doslej bila pod Šiško.

Primorsko. Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Gorici nastopi že svoje 5. leto ter šteje 350 družbenic; ona je torej, kar se tiče števila, ena izmed največjih podružnic. — Javni plesi so gotovo pohujšanje mladine in gosposka stori dobro, če gleda sedaj v tem bolj na prste krčmarjem.

Tržaško. V Trstu imajo c. kr. kmetijsko družbo in v njej se vrši vse laški, ali zakaj se tako godi, tega ne ve živ krst, kajti Lahji nimajo kmetij, slov. okoličani pa ne znajo laški. Denar za to družbo je po takem potratu in družba sama brez vse potrebe.

Istersko. V Kasteljerji je stalo te dni 16 hrv. kmetov pred sodnijo, ker so o zadnjih volitvah »podžgali pete« laškim petelinom. Dr. Laginja jih je zagovorjal, vendar pa so obsodili vse na 5 mesecev in celo na 3 leta ječe. Pri sodniji je bilo vse laško.

Hrvaško. Da bode dr. Vučetič, nadškof v Zagrebu, to želi ogerska vlada, ali doslej še zastonj, kajti v Rimu so bojda zoper njega. Koliko je na tem resnice, ne znamo, ali nekaj je že, kajti čemu se zavlačuje njegovo imenovanje tako dolgo?

Ogersko. Letos bode 25 let, kar živi duvalizem t. j. da imamo dve polovici države, avstrijsko in ogersko, katerih ima vsaka za-se svojo vlado, svoje ministre in tudi svoje postave. Madjari so veseli tega, ne pa tako mi, kajti oni imajo v cesarstvu prvo besedo, mi pa prvo — plačilo. — Tudi poljedelski minister, grof Betlen, je dobil visoko odlikovanje, čast tajnega svetovalca Nj. veličanstva.

Vunanje države.

Rim. Ker so sv. oče Leon XIII. izdali posebno okrožnico do francoskih škofov, zato čejo liberalci vedeti, da se izraža v njej neka graja do njih, ali kdor bere okrožnico, precej vidi, da je vsa graja za škofe le na jeziku liberalcev, nikakor pa je ni v okrožnici sv. očeta.

Italijansko. V državnem zboru v Rimu je poslanec Imbriani zopet kričal, da še Italija nima vse zemlje, na kateri živi laško ljudstvo. Tokrat pa so se mu drugi poslanci smejali in zato jih je on nazval, da so »pokvarjeni ljudje«. — V Forenci na Benečanskem so kmetje postreljali komisijo, ki je hotela enega izmed njih rubiti. Se ve, da jih sedaj zadene huda kazen; še isti dan je prišlo več kompanij vojakov v vas ter so vse moške odgnali in pozaprlj ne gledé na to, so-li kaj krivi ali ne.

Francosko. Freycinet in tovariši so odložili ministrske službe svoje, kakor se vidi, za voljo male reči, vendar pa noče njih nobeden stopiti nazaj v svojo službo. Sedaj stika predsednik republike, Carnot, po možih, ki bi hoteli postati ministri, doslej pa še jih ni našel. Kaj pa, ako se oglasi mož kje pri naši »nemški levici«? Tukaj bi mu jih bilo neki na izbiro.

Belgijsko. V Bruselji je bil te dni shod delalcev in le-ti so se izrekli za to, da se poprek naj ne terja od delalcev več, kakor osem ur dela na dan. Tudi volilno pravico bi radi in bodo neki napovedali splošnji

»strike«, ako jim je vlada v državnem zboru ne dovoli. Kolikor pa poznamo razmere, ne dobijo delalci ne ene, ne druge reči!

Angleško. Pod angleško krono spada toliko sveta, da se ga računai za četrtno vsega sveta in prebivalcev šteje se neki nad 300 milj. To je v resnici veliko, ali Angleža srečaš v vseh delih zemlje.

Nemško. Da se vzprejme načrt nove šolske postave v pruskem deželnem zboru, to priznajo sedaj že tudi liberalci, ali tolažijo se s tem, da ga Bismarck »vrže« v gosposki hiši. Tudi to upanje utegne jim splavati po vodi. — Za Alzacijo se pripravlja »obležni stan« t. j. vojaški poveljnik ima prvo besedo v vseh rečéh, tudi v sodniji. Tukaj še torej ljudje niso veseli nemških pestij.

Rusko. Kolikor se sodi, ruski vladi ni po volji, da se je razsipalo francosko ministerstvo, kajti Bog zna, bode-li novo tudi tako prijazno Rusiji, kakor je bilo dosedanje. Vse resnica.

Srbsko. Vojaki so malo veseli sedanje vlade, kajti ne izplačuje jim v redu »solda«. Da se to poravna, tirja vojni minister 12 milj. za vojaške namene. Skupščina t. j. državni zbor se še sicer brani toliko stroškov, toda ni dvoma, da se uda nazadnje »mehki sili«.

Tursko. Praska zavoljo ruske pošte je že poravnana. Ker se pošte na Turskem slabe, zato imajo nekatere države ondi svoje pošte, tako tudi ruska. Ali ravno s to je bila zadnji čas težava, ker je neki tudi zasebna pisma prejemala. Kakor pa pravimo, je sedaj že vse v redu, brez večjih homatij.

Grško. Ministerstvo pride v resnici na tožnjo klop, češ, da je slabo gospodarilo z državnim premoženjem. No kaj takega se reče sicer lahko, ali dokaže se že težje.

Amerika. V deželi Matto Grosso, ki spada v republiko Brazilijo, je nastala ustaja ter so dež. glavarja kar nagnali, ne da bi zato postavili drugega na njegovo mesto. V tej nesrečni državi ne bode lahko mirú, dokler ne pride — novi cesar.

Za poduk in kratek čas.

„Kolhamerci“.

(Črtica iz domače zgodovine.)

Zanimivo je, kako so se nekatera domača imena kljubu temu, da so se lastniki dotičnih hiš v teku let bili mnogokrat spremenili, vendar-le ohranila skoz stoletja. Udomačila so se in vkoreninila med prostim ljudstvom tako močno, da se niso mogla več iztrebiti; še celo uradi morali so se ozirati na-nje in jih vsprejemati v svoje zapisnike. Kakor domača imena, prehajajo od roda do roda tudi razne psovke in zabavljičice o posameznih krajih in rodovinah ter so le prepogostokrat vzrok medsebojnim mržnjam in preprirom. Ako pa vprašaš po početku in glavnem vzroku takih in enakih primkov, vé ti le redko kdo kaj zanesljivega odgovoriti.

Borl-u niže Ptuja nasproti se vleče dolga vrsta hiš občine Stonjske, ki je svoje dni spadala pod Borlsko graščino. V tej vasi, ki se v marsičem, zlasti pa po govorici razlikuje od drugih sosednjih vasij spodnjega Dravskega polja, je od nekdaj navada, da spodnji posestniki zabavljajo čez nekatere gornje svoje sovaščane. Z nekako zaničljivim posmehom jim pravijo: »Kaj vi Kolhamerci, saj niste naši!« Premišljeval sem že večkrat in tudi popraševal, odkod da bi šesteri posestniki na gornjem koncu Stojne bili dobili ovi priimek, ali nikdo mi ni vedel dati povoljnega odgovora. Nedavno pa sem pri pregledovanju raznih starih listin zasledil zgodovinski početek omenjenega priimka.

Stari urbarji omenjajo više Stojne obširno zemljišče, sestavljeno iz četririh kmetij pod imenom »Luenez, Luenez« *) z dvorom ali gradičem. Ta gradič se v sedemnajstem veku imenuje: »Hoff Tuschilovitsch«. Tusi- lovič pa je znan kot vojaški poveljnik ali kapitan, ki je zlasti v turskih bojih koncem 16. veka se večkrat odlikoval. Najbrž se je ta Tusi- lovič pozneje na imenovanem zemljišču »Luenez« naselil ali pa mu je cesar zaradi njegovih zaslug ovo posestvo podaril, kar se je v ovi dobi večkrat zgodilo. Mogoče je tudi, da je Tusi- lovič bil pribeg ali uskok, kakoršnjih se v drugi polovici 16. veka na slov. Štajarskem, zlasti na Ptujskem polju več omenja. Vsekako je zanimivo, da ima prvi posestnik na gornjem koncu Stojne še dandanes domače ime: kapitan in da se ravno v Stenjih še tudi v sedanjem času nahaja več Vajdov, ki so brezdvomno potomci, katerega srbskega vojvode, mogoče, da ravno omenjenega Tusi- loviča.

Dne 17. februarja 1666 je Jurij Friderik Sauer, baron v Kozjaku, gospod Velenjski, Borlski, Šostanjski itd. kupil od Janeza Khalhamerja pl. Raunach-a Zabovce, Tibolce in enega podložnika v Pacinjah z gorno, gotem lov in ribičijo v Tibolcih. V dotičnem urbarju naveden je končno tudi »Hoff Tuschilovitsch nest ober Staindorf, velcher bey zwölf hundert pifang alles in ainen Stuekh neben ainen fleckh Wiesen beysamben hat«.

Po tem takem je v srednjem veku »Luenez« ime- novano posestvo z gradičem Tusi- lovič v sedemnajstem veku posedoval Janez Khalhamer, ki je navedenega leta gradič z zemljiščem vred prodal Borlskemu grajščaku Sauerju. Ta je zemljišče proti določenim dohodkom pre- pustil nekaterim podložnikom, kateri so se po poprejš- njem lastniku in gospodu Khalhamerju imenovali »Kol- hamerci«. To ime se je ohranilo še do dandanes; do- mače ime: »kapitan« pa je že tristoletna priča, da je ondi bival in gospodoval svoje dni kapitan in vojvoda Tusi- lovič, na katerega ime pa je ljudstvo že pozabilo.

M. Slekovec.

Smešnica. »Matija«, vpraša kmet hlapca, ko pride iz mesta, »ali me je kdo iskal, kedar me ni bilo doma?« »Je, oče«, odvrne hlapec, »iskal Vas je sosed Čepec ter je vprašal, kedaj da bi Vas kje zadel, v jutro ali po- poldne«.

Razne stvari.

(Pomiloščenje.) Nj. veličanstvo svitli cesar je odpustil 79 kaznjencem ostali del kazni, med njimi so bili stirje v moški kaznilnici v Mariboru.

(Naznanilo.) Ker je c. kr. namestnija v Gradci potrdila pravila »dijaške kuhinje« v Mariboru, zato bode v ponedeljek, dne 29. februarja osnovalni zbor tega društva in se vrši le-ta ob 11. uri dopoldne v prostorih slov. čitalnice. Prosimo torej vse prijatelje slov. dijakov, naj se vdeležijo tega zborovanja.

(Nameščenje.) Vč. g. dr. Alojzij Meško, začasni profesor bogoslovja v Mariboru, je postal redni profesor pravoslovja na istem učilišču.

(G. nadzornik Ambrožič) naročil je svojim gg. učiteljem, natančno mu poročati, koliko učencev da bodo imeli na pustni den v šoli. Je-li to storil zavoljo »Narodnega koledarja«, ki ima prihodnji terek kot praznik (!) zaznamovan?

*) 1441 ... akcher vnd wismad des etwan vier hueben ge- wesen ist, vnd haisset Luenez, die gelegen sint in dem Trauelnd vnter Pettaw zwischen Puech vnd Staindorf⁶.

1591 ... Hube Luenez in dem Nidern Trauelnd zwischen Staindorf vnd Puech in Pettawer pfarr⁶.

(Društva.) Bralno društvo v Kostrivnici ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 28. februarja, po večernicah. — »Sokol« v Celji pa ima isti večer maskerado.

(Pri občinskih volitvah v Ribnici) zma- gali so vendar enkrat Slovenci v III. in deloma tudi v II. razredu. Voljenih je 5 naših pa 4 nasprotniki, od teh enega je izvolila njim naklonjena »srečka«. Da bo župan izvoljen Slovenec, na to delajte narodnjaki, sicer bi zmaga vaša bila dobljena zastoj!

(Oklic.) Pod to besedo prinesli smo v zadnjem listi ženitbenski oklic iz Braubauerschafti. Kje je to? Braubauerschaft je malo sebo v Westphaliji v nemškem cesarstvu. V tej državi pa velja postava, da se oklici razglasijo sploh v listih in to še tem bolj, ako veljajo tacim, ki niso rojeni v nemškem cesarstvu.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru je darovala slavna posojilnica v Mariboru 250 fl. in posojilnica na Ptuji 50 fl.; zatem gg.: M. Šket, župnik pri sv. Rupertu nad Laškim 5 fl., Jan. N. Simonič, župnik pri St. Janzi na Dravskem polju 4 fl., Vil. Venedig, župnik v Središču 5 fl., Andr. Keček, kaplan v Trbovljah 5 fl., Silv. Fontana, trgovec v Mariboru 2 fl. in vesela družba v Poličanah 5 fl. Bog plati!

(Učenost.) »Mbg. Ztg.« je dobila v Celji kaj uče- nega dopisnika. On trdi v enem nje zadnjih listov z vso resnobo, da ste imeni Sršen in Srnec nemški in zakaj? Čujte: Zato, ker se lahko piše za Sršen Sehrsöh in za Srnec Sehrnetz. Se ve, da je to jasno.

(Kupčija.) Društvo »Südmark« ima na prodajo »nemški koledar za Kranjsko«. Sestavil ga je prof. Lin- hart v Ljubljani in čisti dobiček pride v korist dijako- višča v Kočevji. Kupčija pa ne gre posebno dobro, kajti odbor tega društva naznanja v »Mbg. Ztg.«, da je on prodal doslej še le eden iztis koledarja.

(Lovec.) Na Bavarskem je v občini Bischofsreut tatinsk lovec lovil divjačino ter jej zanjke nastavljal. Dolgo tatú niso mogli zaslediti. Radoveden vaščan pa je tedaj cel teden stal v snegu in mrazu, dočim ni do- bil tatú — župana.

(Grom.) V noči od srede na četrtek je bil pri Karlovcih silen vihar. Proti jutru pa je gmelno in blis- kalo prav, kakor po letu, strela pa je vdarila v zvonik cerkve.

(Goljufija.) Svoje dni zvezda na nemškem, libe- ralnem nebu sedi sedaj »pod kjučem« v Solnem gradu: Fränzel-Vesteneck. Mož je bil kedaj c. kr. okr. glavar v Litiji, na zadnje pa v Landsbergu in tudi poslanec v staj. dež. zboru. Tu pa so ga poslali v pokoj in prišel je v Solnigrad, kjer so ga liberalci še vse eno vzeli pod svoje krilo ter so mu izročili obrtnijsko zadrugo v oskr- bovanje, ali mož jim je kacic 1400 gld. spravil v svoje žepe, ne da bi imel zato pravico.

(V okraju Saratow na Ruskem) je že od jeseni lakota. Ker pa še je huda zima pritislila tako, da jim lice in roke zmrzujejo, pomrli so v enej vasi ljudje do mala vsi. Tujca reši neki le hitra voznja, da ga na cesti ne pograbi in oropajo.

(Zločinstvo.) V nedeljo so našli otroci na konci žleba, ki gre skozi Badlove ulice v Mariboru, truplo 7 do 14 dni starega dečka. Nečloveški materi pa še brz niso na sledu.

(Železnica.) Dne 1. marcija zniža se voznjina na železnici Celje-Velenje sploh od Pletrovč do Zaleca, zatem nekaj za delavce in otroke ter se dobijo tudi karte za voznjo iz doma in nazaj po ceni, ki je za četrtino nižja, kakor je drugače.

(Konjereja.) Dne 1. marcija bode v Celji pre- gledovanje žrebcev, dne 2. pa na Ptuji, dne 3. v Mari- boru, v Cmureku dne 4. in dne 5. marcija v Radgoni. Žrebec brez uradnega potrjenja se ne sme rabiti za plemo.